

de nog voorzien van een irisdiafragma, zodat het beoordelingsgebied tot 1 mm diameter terug kan worden gebracht. Tenslotte beveelt de schrijver voor een optimale beoordeling aan, de films met behulp van deze apparatuur in een zwak verlicht vertrek te bekijken.

Van de Poel - Nijmegen

326. The processing of dental X-ray film.

S. Hunt. D. Practitioner 22: 113, 1971.

Voor het verkrijgen van een röntgenfilm met een beeld van hoge kwaliteit dienen de omstandigheden waaronder de films worden belicht en ontwikkeld, geheel te zijn gestandaardiseerd. De kwaliteit van het beeld wordt bepaald door de sluiswaarde, de gevoeligheid van de film en het contrast. Door de auteur werden een 5-tal tandheelkundige röntgenfilms onderzocht, o.a. Kodak Morlite, Agfa Gevaert Ultra Rapid+L, en Kodak Defilux, in combina-

tie met een 7-tal ontwikkelaars waaronder Kodak DX 80. De meeste ontwikkelaars bevatten zowel hydrochinon en metol of phenidon. Dit wordt gedaan om de films naast voldoende gevoelig te doen zijn, ook nog voldoende contrastrijk te houden.

Uit het onderzoek bleek dat ontwikkelen gedurende 4 minuten bij een mengverhouding van 1 : 4, de beste resultaten oplevert. Alhoewel er geringe verschillen tussen de verschillende combinaties konden worden vastgesteld, was de kwaliteit van elk ruim voldoende. De uiteindelijke keuze zal dan ook voornamelijk worden bepaald door een persoonlijke voorkeur. Ook is het mogelijk de films sneller te ontwikkelen door a) de temperatuur van de ontwikkelaar te verhogen en/of b) de concentratie van het ontwikkelbad te veranderen. De resultaten zijn echter minder goed dan die voor het conventionele procédé. Bovendien is het proces kritischer voor wat betreft de ontwikkeltijd en de temperatuur van het bad.

Van de Poel - Nijmegen

VERENIGINGSVERSLAGEN EN MEDEDELINGEN

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MONDHEELKUNDE EN CHIRURGISCHE PROTHETIEK

Jaarverslag 1971

Het hoogtepunt van de activiteiten van de Vereniging vormde dit jaar ongetwijfeld het IVe Internationale Congres van de I.A.O.S., dat van 17 tot 22 mei werd gehouden te Amsterdam. Het organiserend comité bestaande uit Prof. Dr. W. A. M. van der Kwast, Dr. L. A. M. Roorda, Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smitt en P. Bok, zowel als de commissie die het wetenschappelijk programma heeft samengesteld bestaande uit Prof. Dr. G. Boering, Dr. G. J. Kusen en Dr. J. Hovinga kunnen, mede dank zij de inspanning van enkele andere leden van de Vereniging, terugzien op een uitermate geslaagd congres.

De ruim 1000 deelnemers uit meer dan 40 landen konden een zeer gevarieerd en boeiend programma bijwonen dat was samengesteld uit 150 voordrachten. Twee onderwerpen werden uitvoerig behandeld in de vorm van een symposium. Het eerste, over „De sinus maxillaris”, werd geleid door Prof. M. Hut. Het tweede, over „Central non-odontogenic lesions of the jaw” stond onder leiding van Prof. J. Pindborg (Denemarken). In het kader van het laatste symposium hield Dr. A. K. Panders een voordracht over „De klinische en röntgenologische aspecten” van genoemde afwijkingen.

Alle andere voordrachten werden in sessions ondergebracht.

De bijdrage van de leden van de Ned. Ver. voor Mondheelkunde en Chirurgische Prothetiek bestond in voordrachten van de collegae:

W. F. J. Besling:	Trismus as part of a new syndrome.
Dr. R. Brons:	Fractures of the mandibular body treated by stable internal fixation.
L. van Dijk:	Open reduction and transosseous wiring in subcondylar fractures.
Dr. F. van Dop:	Benign tumourlike proliferations on the gingiva (epulides).
Prof. Dr. H. N. Hadders:	The histopathology of epulis fibrosa.
W. van Herk en	
Dr. J. Hovinga:	Choice of treatment concerning the orbital floor fractures as part of facial fractures.
R. F. van Hoof:	Physiotherapy, a useful adjunct in oral surgery.
J. J. Kruisbrink:	Principles of immediate prosthetic closure of maxillary defects following surgery.
C. Lekkas:	Bone-formation in cases of unilateral hyperplasia of the mandibular condyle.
Prof. C. A. Merckx:	Surgical correction of mandibular prognathism: osteotomy in the horizontal or in the ascending ramus?
W. A. Horrée:	A treatment schedule for malignant tumours of the maxilla.
L. Neyt:	Review of 520 zygomatic fractures.
G. J. Schade:	Some aspects of the normal and abnormal development of the palate in mouse embryos.
L. B. Shulman en	
Dr. J. Hovinga:	Recent advances in allogenic tooth transplantation.

- Dr. P. J. W. Stoelinga: Recurrences and multiplicity of cysts.
- H. Tideman: Oro-antral fistulae, a follow-up study of 328 patients and a new operative procedure.
- I. v. d. Waal: An ameloblastoma, with emphasis on the microscopic picture.

- Dr. R. Brons penningmeester,
P. Bok lid,
Dr. P. J. W. Stoelinga, secretaris.

Een gelukkige samenloop van omstandigheden was het feit dat het 15-jarig bestaan van de Vereniging samenviel met dit congres. Het feest ter gelegenheid daarvan werd in het kader van dit congres gehouden op zondag 15 mei onder het motto „Get in touch with the Dutch”.

De tweede wetenschappelijke vergadering werd gehouden op 27 november te Nijmegen in het St.-Radboudziekenhuis. Ongeveer 60 deelnemers, waaronder verschillende pathologen, woonden het symposium over kaakkysten bij. De volgende uitgenodigde sprekers hielden hierbij hun voordrachten:

- Dr. P. J. W. Stoelinga: Embryologie en pathogenese van kaakkysten.
- J. H. Peters: Het histologische beeld van kaakkysten.
- Dr. W. J. Visser: Experimentele kysten.
- M. E. van Doorn: Enucleatie en primaire sluiting van grote kaakkysten.
- Dr. P. J. W. Stoelinga: De behandeling van kysten met een „agressief” gedrag.

In aansluiting op dit symposium werd de nieuwe kliniek voor mond- en kaakchirurgie van het St.-Radboudziekenhuis bezichtigd.

De huishoudelijke vergaderingen dd. 17-4-1971 en 30-10-1971 werden beide gehouden te Utrecht. In de laatste vergadering werd, in verband met het aftreden van Dr. Van Dop, als nieuwe voorzitter gekozen: Dr. J. Hovinga.

Dit jaar promoveerde twee leden van de Vereniging: collega W. J. Visser op het proefschrift: „Epitheel en kaakkysten” en collega P. J. W. Stoelinga op de dissertatie getiteld: „Over kaakkysten”.

Het is bovendien zeer verheugend dat Dr. G. J. Kusen werd benoemd tot hoogleraar in de Mondheelkunde en Chirurgische Prothetiek aan de Universiteit van Amsterdam, en collega Dr. A. K. Panders tot lector in Groningen.

Door de toelating van 5 nieuwe leden en 12 nieuwe buitengewone leden telt de Vereniging thans 48 gewone leden en 73 buitengewone leden.

Samenstelling nieuw bestuur

Tijdens de vergadering van de Nederlandse Vereniging voor Mondheelkunde en Chirurgische Prothetiek te Utrecht gehouden op 25 maart 1972, is het bestuur van deze vereniging als volgt samengesteld:

- Dr. J. Hovinga voorzitter,
L. F. E. Michels vice-voorzitter,
Dr. P. J. W. Stoelinga secretaris,

NEDERLANDSE A.R.P.A. WIJZIGT HAAR NAAM IN NEDERLANDSE VERENIGING VOOR PARODONTOLOGIE

Op 31 december 1971 vond, zoals reeds gemeld, met de opheffing van de A.R.P.A. Internationale een tijdperk in de geschiedenis van de Europese parodontologie een definitieve afsluiting. De invloed van deze organisatie op de ontwikkeling van dit onderdeel van de tandheelkunde moet, gezien in het tijdsbeeld, niet worden onderschat. Vele hoogtepunten, in de vorm van drukbezochte internationale congressen, hebben hiertoe bijgedragen. Al was het dan in hoofdzaak een aangelegenheid van het Europese vasteland, waar onder meer de Angelsaksische landen althans organisatorisch buiten stonden, toch gaven ook zij acte de présence zodat vruchtbare contacten de wereld over tot stand kwamen.

De laatste jaren heeft de A.R.P.A. Internationale in toenemende mate met moeilijkheden te kampen gehad. De verdere uitbouw en ontwikkeling stagneerde met name ten aanzien van de samenwerkingsmogelijkheden met de Angelsaksische en Scandinavische landen. Het culminatiepunt werd bereikt toen de onmacht manifest werd om een voldoende representatief bestuur te vormen. Het voorstel tot opheffing ondervond dan ook weinig tegenstand. De nationale secties ondergingen een naamsverandering en zetten hun werk voort. De verwachting mag worden uitgesproken, dat een nieuwe en aanzienlijk uitgebreidere internationale organisatie zal worden geconstitueerd.

Voor de Nederlandse A.R.P.A. vormde de geschetste ontwikkeling geen bijzonder probleem. De voorstellen tot naamsverandering als in de titel vermeld en de daarmee noodzakelijk geworden statutenwijzigingen werden tijdens de jaarvergadering van 11 maart 1972 door de ledenvergadering aanvaard. Hiermede werd een periode afgesloten, die op 16 mei 1936 een aanvang had genomen. Figuren als F. Duyvensz en H. K. Michaelis behoorden tot de oprichters en hebben gedurende een groot aantal jaren hun stempel op de vereniging gedrukt. De waardering voor hun verdiensten werd dan ook door middel van een erelidmaatschap uitgedrukt. Een hoogtepunt vormde na de Tweede Wereldoorlog het congres in Groningen in 1949. In de daarop volgende jaren vertoonde het verenigingsleven een minder levendig aspect, totdat in het prille begin van de jaren zestig een nieuwe formule geïntroduceerd werd door L. Coppes, tijdens het voorzitterschap van M. Hut. Dit systeem van het eenmalige jaarvoorzitterschap bleek vruchtbare resultaten af te werpen. Beiden hebben zich ook intensief bemoeid de internationale contacten te verstevigen. Ook zij werden tot erelid benoemd. De „Nederlandse Vereniging voor Parodontologie” mag dan ook een bloeiende organisatie genoemd worden.

De recente jaarvergadering is hier het bewijs van. Talrijke belangstellenden volgden de voordrachten van A. Sheiham, G. Cowley en R. Attström. Tevens vond een bestuurswisseling plaats. Binnen het systeem van de jaarlijks roulerende voorzitters verliet J. H. N. Pameijer het bestuur en werd J. Hovinga geïnstalleerd als vice-voorzitter. In het kernbestuur,

waarvan de leden statutair 6 jaar zitting hebben, moest de penningmeester L. J. A. van Schijndel zijn zetel ter beschikking stellen. Gedurende 20 jaar heeft hij, eerst als 2e secretaris, met grote belangstelling aan de activiteiten van het bestuur deelgenomen. De samenstelling is thans als volgt:

A. H. Stolk:	voorzitter,
Dr. J. Hovinga:	vice-voorzitter,
G. J. van Campen:	1e secretaris, Vinkenlaan 17a, Malden.
Prof. D. F. Veldkamp:	2e secretaris,
Dr. T. Pilot:	penningmeester.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR ORTHODONTISCHE STUDIE

Dr. J. A. W. van Loon-prijs

Dr. J. A. W. van Loon, lector in de Orthodontie, gaf van 1911 tot 1940 zijn beste krachten aan het Tandheelkundig Instituut te Utrecht.

Hij was, zo schreef Mejjuffrouw M. de Boer, een voorbeeldig leermeester, een groot psycholoog voor zijn studenten en patiënten.

Lange tijd doceerde hij ook in de Mondheelkunde. Hij was een autoriteit op het gebied van de Tand-anatomie. Eigenhandig vervaardigde hij een honderdtwintig zinken fantoomkaken met orthodontische anomalieën.

Hem ter ere stelde de Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie de Dr. J. A. W. van Loon-prijs in, een tweesterkjaarlijkse premie voor de beste orthodontische publikaties.

Inlichtingen over deze prijs worden gaarne verstrekt door: J. M. Beek, Wildernislaan 51, Apeldoorn, secretaris van de Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie.

BUITENLAND

FRANKRIJK

Prof. Dr. J. Delibéros †

In de eerste dagen van maart jl. overleed op 67-jarige leeftijd Prof. Dr. Jean Delibéros, directeur van de Ecole Dentaire de Paris. Delibéros, die behalve tandarts ook arts was, stond, om zijn wetenschappelijke en menselijke kwaliteiten, in en buiten Frankrijk in hoog aanzien. In Nederland was zijn naam vooral bekend door zijn arbeid op internationaal gebied. Deze vond zijn bekroning in zijn verkiezing tot president van de Fédération Dentaire Internationale, in de jaren zestig. In ons land werden zijn verdiensten gehonoreerd door zijn benoeming tot erelid van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde. Dit geschiedde in 1964.

BINNENLAND

DR. E. FLAUMENHAFT †

Op 20 maart jl. stierf onverwacht collega E. Flaumenhaft (s-Gravenhage), op 66-jarige leeftijd. De overledene, die op 4 november 1932 tot tandarts werd bevorderd, heeft zich in de bijna veertig jaren, dat hij de praktijk beoefende, altijd onderscheiden door een levendige belangstelling voor alle facetten van zijn beroep. Ook in geschrifte is van deze interesse in vroeger jaren in dit Tijdschrift bij herhaling gebleken.

In 1969 verwezenlijkte hij het originele plan, de „Stichting Doctor Flaumenhaft-fonds tot Bevordering der Mondhygiëne” in het leven te roepen, uit welk fonds jaarlijks een geldprijs wordt toegekend voor de beste journalistieke prestatie overeenkomstig het stichtingsdoel.

Nog onlangs, op 15 mei, werd deze prijs voor de derde maal in successie uitgereikt.

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE NIJMEGEN

Aankondiging programma 1 juni 1972

Op donderdag 1 juni a.s. zal een klinische avond worden gehouden in de collegezaal van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal te Nijmegen. Aanvang 20.00 uur precies.

Programma:

A. C. M. van de Poel: De cervicale zwarting,
Prof. Dr. K. G. König: Individuele fluortoediening in de praktijk,
Prof. C. A. Merckx: Pericoronitis.

Datum volgende klinische avond: 5 oktober 1972.